

Der er stadig flere højt begavede mænd end kvinder

Provokerende * Det var en hvid tropeuniform og et stykke hawaii-musik, der inspirerede den kontroversielle psykologiprofessor Helmuth Nyborg til at begynde sin akademiske karriere. Siden har hans forskning været lige så sprængfarlig, som de kanonslag han lavede som knægt. Men professoren står stadig ved hvert et komma - senest, at ateister er mere intelligente end troende

Af Stine Behrendtzen stbe@dny.dk

Hans forskning har vakt tænderskærende vrede og voldsom forargelse.

Her er nogle af professor Helmuth Nyborgs konklusioner:

Hvide mennesker er mere intelligente end sorte. Mænd har en højere IQ end kvinder. Lavt begavede bør føde færre børn, da det ellers vil betyde, at danskernes samlede IQ vil blive reduceret med 6,4 IQ-point i løbet af de næste fem generationer.

Kun ganske få forskere kan matche psykologi professor Helmuth Nyborg, når det handler om at sætte sindene i kog. Denne uge fik han det igen til at syde og boble ved at lancere en ny rapport, der fastslår, at ateister er mere intelligente end mennesker, der tror.

Men det er ikke længslen efter overskrifter, der får Helmuth Nyborg til at producere den ene debatskabende rapport efter den anden. Det er derimod en vedvarende nysgerrighed og en evig jagt efter svar på, hvordan verden hænger sammen, siger han:

»Folk tør ikke indse, at mennesker ikke er født lige. Derfor bliver man så forarget over mine resultater. For de gør op med, at vi alle har de samme muligheder. For mig blev det en mission i sig selv at fortælle, at der er mere biologi bag menneskers adfærd, end vi vil tro, og det har konstant bragt mig i vanskeligheder. Folk vi gerne vil tro, at mennesker kan forandre sig efter behov, men det kan vi bare ikke,« siger Helmuth Nyborg.

Da klokken slog 14 sidste fredag tændte den 70-årige Helmuth Nyborg for sidste gang mikrofonen i auditoriet i Nobel-parken på Århus Universitet, hvor han holdt sin afskedsforelæsnings. Han går nu på pension og er rasende over, at han ikke får lov at forske videre som professor emeritus på sidelinjen efter år 39 års tjeneste.

39 år, der ikke er gået stille af sig.

Men hvor får han det fra, den provokerende professor?

Helmuth Nyborg tilhører den psykologiske gren, der mener, at intelligensen er mere afhængig af vores gener end det miljø, vi vokser op i. På Nyborgs intelligens-test scorer kvinder gennemsnitligt mellem 1 og 5 point mindre end mænd, og ateister 5,8 point højere end folk, der tror. Hans resultater om mænd og kvinders IQ medførte, at Århus Universitet sidste år fritillede ham på grund af uredelig forskning, hvilket universitetet - efter protester fra forskere herhjemme og i udlandet - fortrød og siden ændrede til en irrettesættelse.

Den type intelligens Nyborg måler er den såkaldte g-faktor, som kort fortalt er hjernens evne til at håndtere kompleksitet. Professoren sammenligner det med at slå et søm i en væg. Den konkret-tænkende vil vide, at en hammer vil kunne slå sømmet ind i væggen, mens den abstrakt reflekterede vil spørge sig selv, hvilke naturlove, der ligger bag. Intelligens er ifølge Nyborg evnen til at holde styr på flere forskellige komplicerede faktorer på én gang. Og spørger man Nyborg selv, er det ganske enkelt: Nogle mennesker er bare mere intelligente end andre.

»Når du laver intelligens-test i 6-års alderen kan du rangordne mennesker efter lav, middel og høj intelligens. Og hvis du måler dem 60 år senere, beholder de stort set samme rangorden til trods for, at nogen har fået langvarige uddannelser. Det interessante er, at uddannelsen ikke påvirker intelligensen. Intelligensen er derimod temmelig afgørende for, hvor lang en uddannelse, man får,« siger han og fortsætter:

»Mange er imod det at rangordne folk, men det sker jo hele tiden alle mulige steder i samfundet: Skolen er den største sortermaskine og frasorteringen sker også på universiteterne og ude i erhvervslivet. Vi bliver rangordnet hele tiden, hvad end vi vil det eller ej.«

Helmuth Nyborg, der nu lever af at søge svar er vokset op i den lille by Løsning lidt uden for Horsens. De akademiske interesse lå ikke til familien, for hans far arbejdede som fyrbøder og hans mor som syerske. Som knægt var han ikke fan af skolen og fandt det sjovere at producere kanonslag af kasseret ammunition, som lå og flød på lossepladsen ved Vejle Fjord efter Anden Verdenskrig, end at terpe kongerækker. Det meste af Nyborgs familie var med i modstandsbevægelsen og var jaget vildt, fordi de organiserede sabotage.

»Jeg lærte fra ganske lille at hade nazismen, og senere er jeg så selv blevet beskyldt for at være nazist, fordi jeg har sagt, det ikke er godt for intelligensgennemsnittet for de kommende generationer, at højt begavede får så få børn. Men det er det rene sludder,« siger Nyborg.

Efter 7. klasse forlod han folkeskolen og kørte som bonevoks-sælger fra hotel til hotel på sin knallert med to kufferter tætpakket bonevoks og pudseklude. Men det tilfredsstillende ikke den nysgerrighed, der har været den

røde tråd i Nyborgs liv. Drømmen om fjerne kyster trak Nyborg til søs, hvor han sejlede fra kyst til kyst som søfyrbøder i Fjern- og Mellemøsten.

Helmut Nyborg glemmer som regel fødselsdage, og hvem der er gift med hvem, men han har klæbehjerne, når det handler om at huske begivenheder, årstal og undersøgelsesresultater. Han husker derfor stadig præcist den dag, da det på en vippende skude et sted i Fjernøsten slog ham, at han ville hjem og læse for at finde ud af, hvad han skulle mene om alt det, han havde set på sine rejser.

Smurt ind i olie og med hænderne dybt begravet i hovedmotoren, fik han øje på radiotelegrafisten, der mageligt stod på broen i hvid tropeuniform, mens hawaiimusik strømmede ud af radioen bag ham:

»Jeg tænkte, at den eneste forskel på mig og ham var, at han havde en uddannelse. Derfor tjener han det tredobbelte af, hvad jeg gør og laver kun det halve,« siger Nyborg, der siden uddannede sig til netop radiotelegrafist, tog en gammelsproglig studentereksamen og nåede at vinde en bronzemedalje i kajakstafet ved OL i Rom i 1960, inden han i 1966 valgte at læse psykologi.

Og efter at have været på barrikaderne under studenteroprøret, var han sammen med en lille udbrydergruppe med til at starte psykologistudiet på Århus Universitet to år senere.

Det er langt fra alle hjerneforskere og psykologer, der er enige med Helmut Nyborg. Nogle forskere mener, at hjernen forandrer sig hele tiden, og at intelligensen derfor ikke er konstant. Andre mener, at der findes forskellige former for intelligens, såsom social, kreativ og musisk intelligens, mens andre igen har peget på, at Nyborgs undersøgelser kun siger noget om lige netop det intelligensbegreb, han måler ud fra. Det får ikke Nyborg til at tvivle.

»Hundredevis af undersøgelser viser at g-faktoren, som jeg måler efter er den rigtige. Men det er ikke så optimistisk budskab som, at vi alle er gode til noget - og ja, det kan da godt være - men det er måske bedre at være god til matematik end til at spille på fløjte, for det er der mere brug for« siger han og tilføjer at en høj intelligens ikke er det samme som at være klog:

»Man kan være meget intelligent, uden at få noget ud af det. Det kommer an på, hvilken personlighed, man har. Intelligens er ikke en tilstrækkelig betingelse for, at man kommer frem i verden.«

Det var det institut, som Helmut Nyborg selv var med til at stifte, der i fredags smækkede døren bag ham ved ikke at give ham muligheden for at forske videre på sidelinjen som professor emeritus. Men det får ikke Nyborg til at stoppe med at udgive sine rapporter.

»Jeg vil fortsætte, uanset hvor kontroversielt det måtte være«, siger han.

Billedtekst: Professor Helmut Nyborg Professor Helmut Nyborg »Folk tør ikke indse, at mennesker ikke er født lige. Derfor bliver man så forarget over mine resultater,« siger professor Helmut Nyborg. Foto:DNY/Poul Madsen Professor Helmut Nyborg

Titel

Stednavne

Emneord

Personer

Virksomheder

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informationsgenfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.